

сватица. Споредъ него-же—заложникътъ е глумливъ човѣкъ (стр. 103—135, гдѣто сж описани брачните обичаи).

Когато наближи момъкътъ съ дружината до момини, тя вземе прѣстена си и прѣзъ него погледва младоженецътъ. Това се правяло да се прѣскатъ злините и душманитѣ. Нѣкои гледатъ прѣзъ връхели (гривни).

Една мома отъ кумува страна ще стъгне булото и ще крѣстоса съ него най-напрѣдъ младоженцитѣ, по сжщия начинъ, по който ги крѣстосватъ при вѣнчанъето съ вѣнцитѣ, и сетивъ ще були булката. Момъкътъ ще се понаведе и булото ще го прѣхвърлятъ прѣзъ главата му и така ще го прѣкаратъ върху главата на булката. Така го станятъ върху нея.

Булото въ Елена е било нѣкога, като качуль върху главата. Въ Килифарево става и до сега така. Въ послѣдно врѣме въ Елена червеното було вече се изхвърли. Въ града не употребяватъ по-сиромаситѣ никакво було, а болѣритѣ — съ бѣло було. Бѣло було е нѣщо съвършенно противъ българскитѣ обичаи.

Като забулятъ булката, размѣняватъ киткитѣ между младоженцитѣ, като зематъ нарочно приготвената за това момкова китка и я затъкватъ булки. И обратно.—Прѣди да изведжтъ булката изъ бащини и двори извършватъ се нѣкои обряди, които струватъ да се упоменжтъ. Тя взема една саханка пълна съ просо, въ просото има затъкнатъ единъ босилковъ цвѣтъ; исправя се булката срѣщу слънцето или по направление отъ гдѣто то изгрѣва, пакъ хвърля прѣзъ гърбътъ си по шепя просо грабвано нѣколко пѣти изъ саханката; съ босилекътъ тя ржси на дѣсно и на лѣво; най-подиръ хвърля и самата саханка, търтя да бѣга и се скрива. Слѣдъ това момина баща идва на двора, гдѣто има паралѣ, а на паралѣта — гърне съ вино и кравай; момина майка ще даде по една кърпа на младоженцитѣ, а моминъ баща ще ги поведе и на дворътъ, като сѣдне на единъ триножникъ, на едното си колѣно слага ржка, а на другото гърне пълно съ вино. Тогазъ момъкътъ и момата ще се приближжтъ до него, ще му цѣлватъ три пѣти ржка отъ колѣното и ще куснжтъ отъ виното.

*Овенгтъ.*—Единъ овенъ съ позлатени (варакосани) рога и чело и съ натъкнжти на рогата варакосани ябълки или червени глави лукъ, е всѣкога отъ принадлежноститѣ на свадбата. Както ми сж разказвали стари хора едно врѣме между другитѣ